

## Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби  
статистики

21 липня 2021 № 196

(зі змінами, затвердженими  
наказами Державної служби  
статистики

від 12 січня 2022 р. № 13,  
від 03 червня 2022 р. № 139,  
від 09 лютого 2023 р. № 42)

### **МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ "ЕКСПОРТ/ІМПОРТ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, ПОСЛУГ) ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ"**

## Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту короткотермінової статистики апарату Держстату Ірина Петренко.

Методологічні положення державного статистичного спостереження "Експорт/імпорт продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання" (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень, правил і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Ці Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших зацікавлених користувачів статистичної інформації.

Методологічні положення підготовлені працівниками відділу статистики продукції військового призначення департаменту короткотермінової статистики апарату Держстату.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 30 квітня 2021 року № КПУМ/9-21). Зміни до Методологічних положень схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протоколи від 12 листопада 2021 року № КПУМ/24-2, від 03 травня 2022 року № КПУМ/10-22, від 09 грудня 2022 року № КПУМ/30-22).

Держстат  
вул. Шота Руставелі 3, Київ, 01601  
[http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)  
телефони: (044) 287-50-11  
адреса електронної пошти: [office@ukrstat.gov.ua](mailto:office@ukrstat.gov.ua)

## Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Вступ.....	5
II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються.....	5
III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження.....	6
IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження.....	6
V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається.....	7
VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження.....	7
VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження .....	8
VIII. Поширення результатів статистичного спостереження.....	9
IX. Перегляд статистичної інформації статистичного спостереження	9
X. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні).....	9
Список використаних джерел.....	11

**Скорочення та умовні позначення**

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
Держекспортконтроль	– Державна служба експортного контролю України;
Держмитслужба	– Державна митна служба України;
КЗЕП	– Класифікатор зовнішньоекономічних послуг;
ПККС	– Перелік кодів країн світу для статистичних цілей;
ПКВ	– Перелік кодів валют для статистичних цілей;
УКТ ЗЕД	– Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

## I. Вступ

1. Метою проведення ДСС "Експорт/імпорт продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання" є формування інформації щодо експорту/імпорту продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання суб'єктами господарювання за дозволами, отриманими від Держекспортконтролю, для інформаційного забезпечення аналізу фактичних міжнародних передач цієї продукції.

Користувачі даних ДСС визначені актами законодавства та іншими нормативно-правовими актами з питань експорту/імпорту продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання, а також відповідними дорученнями Прем'єр-міністра України.

2. Методологічні положення ґрунтуються на нормах Закону України "Про офіційну статистику" [3] та враховують положення Указу Президента України від 24 грудня 2002 року № 1207/2002 "Про додаткові заходи щодо вдосконалення контролю у сфері міжнародного військово-технічного співробітництва" (зі змінами) [9].

3. ДСС проводиться з квартальною періодичністю.

4. Для цілей Методологічних положень поняття та терміни вживаються у значеннях, наведених у статті 55 Господарського кодексу України [1], статтях 1, 8, 9, 10 Закону України "Про офіційну статистику" [3], статтях 1, 8 Закону України "Про державну таємницю" [4], статті 1 Закону України "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання" [8], постановах Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 року № 1807 "Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення" [10], від 28 січня 2004 року № 86 "Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання" [11], пункті 2 розділу 1 Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (наказ Служби безпеки України від 23 грудня 2020 року № 383) [14] та пунктами 1, 2, 5, 16, 20, 32, 41 глосарію до плану статистичного спостереження [15].

## II. Загальна характеристика явища, що вивчається, та показники, що поширюються

1. Суб'єкти господарювання здійснюють діяльність з експорту/імпорту продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання за дозволами, отриманими від Держекспортконтролю.

2. Для відстеження цього процесу в рамках ДСС формуються показники:

1) обсяг експорту продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання (відображає вартість операцій з надання продукції (товарів, послуг) резидентом України нерезиденту протягом звітного періоду);

2) обсяг імпорту продукції (товарів, послуг) військового призначення та подвійного використання (відображає вартість операцій з одержання продукції (товарів, послуг) резидентом від нерезидента протягом звітного періоду).

### **III. Об'єкт і одиниця статистичного спостереження**

1. Об'єктом статистичного спостереження (цільовою сукупністю) є суб'єкти господарювання, які здійснюють експорт/імпорт продукції військового призначення та подвійного використання за дозволами Держекспортконтролю на право здійснення відповідної міжнародної передачі товарів, послуг.

2. Для проведення ДСС використовується комбінація статистичних методів, а саме використання результатів іншого ДСС і адміністративних даних.

3. Одиницею статистичного спостереження є юридична особа, фізична особа-підприємець.

### **IV. Джерела та методи отримання інформації статистичного спостереження**

Джерелами інформації ДСС є:

дані ДСС "Зовнішня торгівля послугами" щодо експорту/імпорту послуг військового призначення та подвійного використання, які отримуються щоквартально у першій декаді місяця, наступного за звітним періодом, в електронній формі (на оптичних дисках CD/DVD R/RW), в частині відомостей з обмеженим режимом доступу та у третій декаді місяця, наступного за звітним періодом, в електронній формі, в частині відомостей, що не мають обмеженого режиму доступу;

адміністративні дані Держмитслужби щодо ввозу/вивозу товарів військового призначення та подвійного використання відповідно до митного режиму з митних декларацій, які отримуються відповідно до угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики та Державною митною службою, щомісяця у другій декаді місяця, наступного за звітним періодом, в електронній формі;

адміністративні дані Держекспортконтролю про перелік дозволів на право здійснення експорту/імпорту контрольованих товарів, які отримуються відповідно до угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики та Державною службою експортного контролю, щокварталу в другій декаді місяця, наступного за звітним періодом,

в електронній формі.

## **V. Сукупність одиниць статистичного спостереження, що вивчається**

Формування й актуалізація сукупності одиниць та сукупності респондентів ДСС не здійснюється, оскільки ДСС проводиться з використанням адміністративних даних і інформації ДСС "Зовнішня торгівля послугами".

## **VI. Статистичні методи обробки й аналізу даних статистичного спостереження**

1. Обробка даних ДСС складається із опрацювання стандартних процедур щодо інформації, яку введено/завантажено до електронного середовища із застосуванням методу поєднання даних (ДСС "Зовнішня торгівля послугами" та із адміністративних джерел Держмитслужби) відповідно до вимог нормативно-правових актів щодо охорони державної таємниці та службової інформації.

2. При обробці інформації застосовуються такі методи контролю: повнота введення даних; відповідність класифікаціям, класифікаторам, перелікам (УКТ ЗЕД, КЗЕП, ПКС, ПКВ), аналіз взаємозв'язку показників.

У разі виявлення неузгодженості даних згідно з контролями на повноту даних та дублювання, логічними контролями може здійснюватися повторний зв'язок з респондентами та постачальниками адміністративних даних та при необхідності відповідне редагування інформації.

3. Формується вихідний інформаційний масив, щодо якого виконуються такі контролю: контроль арифметичної та логічної ув'язки показників; аналіз даних у часі (динаміка за квартали поточного року та за 4 квартал попереднього року); аналіз даних у просторі.

4. Здійснюється формування статистичної інформації за показниками ДСС методом простого сумування (відповідно до їх переліку, викладеного в розділі II цих Методологічних положень).

5. Статистична інформація за показниками ДСС формується за такими розрізами: по Україні, за країнами світу згідно із ПКС, за видами товарів згідно із УКТ ЗЕД та послуг згідно із КЗЕП.

6. Здійснюється формування статистичної інформації щодо експорту/імпорту послуг військового призначення та подвійного використання за видами для ДСС "Зовнішня торгівля послугами".

## **VII. Статистичні методи уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних статистичного спостереження**

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється згідно з міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичних даних відповідно до статей 20–26 Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року щодо європейської статистики [17], а також відповідно до вимог статей 24, 25, 29, 30, 31, 37 Закону України "Про офіційну статистику" [3], статей 18, 21 Закону України "Про інформацію" [2], статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації" [5], статей 5, 6, 7, 24 Закону України "Про захист персональних даних" [7], статей 3, 18, 31, 39 Закону України "Про державну таємницю" [4].

Також забезпечення статистичної конфіденційності проведення ДСС відбувається з урахуванням основних принципів і методів, визначених пунктом 1 підрозділу 2 розділу IV Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики [16].

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності наданої ними інформації використання цієї інформації відбувається виключно у статистичних цілях.

2. У ході проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення статистичної конфіденційності:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

нерозповсюдження інформації, яка була отримана під час проведення ДСС, уключаючи адміністративні дані, якщо є загроза розкриття первинних даних;

нерозголошення інформації щодо сукупності респондентів (які підлягають статистичному спостереженню) та сукупності одиниць статистичного спостереження (що вивчається), сформованих на основі первинних даних, отриманих від респондентів під час ДСС, що є конфіденційними.

3. Контроль ризику розкриття статистичних даних здійснюється для кожного з показників, що формуються за результатами ДСС, що перелічені в розділі II цих Методологічних положень, за правилом порогового значення, згідно з яким значення статистичного показника є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше), та правилом домінанти, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного розміру/обсягу показника) або двох одиниць (90 і більше відсотків визначеного обсягу показника).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), уключаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.



### **VIII. Поширення результатів статистичного спостереження**

1. Відповідно до Закону України "Про офіційну статистику" [3], постанов Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 року № 939 "Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях" [12], від 19 жовтня 2016 року № 736 "Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію" [13] та Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (наказ Служби безпеки України від 23 грудня 2020 року № 383) [14], статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді з дотриманням вимог, установлених законодавством щодо державної таємниці.

2. З метою забезпечення статистичної конфіденційності поширенню не підлягає зведена знеособлена статистична інформація, яка містить дані, отримані від трьох і менше респондентів та/або якщо частка одного з респондентів у ній перевищує 80 відсотків або частка двох респондентів у ній перевищує 90 відсотків, а також інформація про респондентів, що звітували до органів державної статистики.

3. Інформацію за результатами ДСС Держстат надає в порядку та на умовах, визначених законодавством щодо державної таємниці:

1) Офісу Президента України (на виконання пункту 6 Указу Президента України від 24 грудня 2002 року № 1207/2002 "Про додаткові заходи щодо вдосконалення контролю у сфері міжнародного військово-технічного співробітництва" (зі змінами) [9]);

2) Кабінету Міністрів України й Апарату Ради національної безпеки і оборони України;

3) за запитом користувачів статистичної інформації;

4) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями.

### **IX. Перегляд даних статистичного спостереження**

Перегляд даних ДСС не здійснюється.

### **X. Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)**

1. Унаслідок дії положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про

захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", яким передбачено, що фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи [6], отримання даних за цим ДСС, зокрема статистичної звітності та адміністративних даних, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, у повному обсязі не є можливим.

2. Через відсутність даних з усіх джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, а також альтернативних, може не бути можливості здійснити оцінку показників, наведених у пункті 2 розділу II цих Методологічних положень.

3. У випадку отримання даних у неповному обсязі та/або відсутності даних хоча б за одним із джерел, наведених у розділі IV цих Методологічних положень, оцінка показників, зазначених у пункті 2 розділу II, не здійснюється.

4. Строки виконання окремих процесів статистичного виробництва повинні визначатися з урахуванням положень підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" [6].

5. У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" [6]. Про зазначене користувачам повідомляють додатково шляхом надання усних чи письмових роз'яснень тощо."

Директор департаменту  
короткотермінової статистики

Ірина ПЕТРЕНКО

## Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV.  
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України "Про інформацію" (зі змінами та доповненнями) від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII.  
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-IX.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20>
4. Закон України "Про державну таємницю" (зі змінами) від 21 січня 1994 року № 3855-XII.  
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
5. Закон України "Про доступ до публічної інформації" (зі змінами та доповненнями) від 13 січня 2011 року № 2939-VI.  
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
6. Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 03 березня 2022 року № 2115-IX.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20>
7. Закон України "Про захист персональних даних" (зі змінами) від 01 червня 2010 року № 2297-VI.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
8. Закон України "Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання" (зі змінами) від 20 лютого 2003 року № 549-IV.  
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15>
9. Указ Президента України "Про додаткові заходи щодо вдосконалення контролю у сфері міжнародного військово-технічного співробітництва" (зі змінами) від 24 грудня 2002 року № 1207/2002.  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207/2002>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 року № 1807 "Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення" (зі змінами).  
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1807-2003-п>

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2004 року № 86 "Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання" (зі змінами).

URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/86-2004-п>

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 року № 939 "Про затвердження Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях" (зі змінами).

URL: [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/KP130939.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP130939.html)

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 736 "Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію" (зі змінами).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2016>

14. Наказ Служби безпеки України від 23 грудня 2020 року № 383 "Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю" (зі змінами та доповненнями), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 січня 2021 року за № 52/35674.

URL: [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/RE35674.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE35674.html)

15. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату України від 29 грудня 2009 року № 498.

URL: [http://ukrstat.gov.ua/metod\\_polog/glos.htm](http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm)

16. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затвержені наказом Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 (зі змінами).

URL: [http://ukrstat.gov.ua/metod\\_polog/metod\\_doc/2017/41/41\\_2017.htm](http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2017/41/41_2017.htm)

17. Regulation (EC) № 223/2009 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2009 on European statistics and repealing Regulation (EC, Euratom) № 1101/2008 of the European Parliament and of the Council on the transmission of data subject to statistical confidentiality to the Statistical Office of the European Communities, Council Regulation (EC) № 322/97 on Community Statistics, and Council Decision 89/382/EEC, Euratom establishing a Committee on the Statistical Programmes of the European Communities. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>.